

وقتی شبکه‌های اجتماعی آلبوم خانوادگی می‌شود

نگرانی پشت نگرانی، هشدار پشت هشدار، زنه‌ها: پلیس فتا، هرکاری کرد، به هرزبانی گفت، پرونده آسیب دیدگان را رو کرد تا دختران و زنان، خصوصاً آنهایی که پاتوقشان فضای مجازی است به خود بیایند و عکس و تصویرشان را در شبکه‌های اجتماعی به اشتراک نگذارند. خیلی‌ها هشدارها را دیدند و شنیدند، اما ولع به اشتراک گذاشتن عکس در فضای سایبری به اعلام خطر چرپید و منتشرکنندگان تاوانش را با آبروریزی و حتی باج‌خواهی مجرم‌ان پس دادند.

لیلا حسین زاده

تپش

مجازات سنگین

دکتر آرش حقیقت‌فرد، جرم‌شناس و حقوق‌دان انگیزه‌های مالی و جنسی از قوی‌ترین دلایلی است که موجب سرقت تصاویر زنان و دختران از صفحات و پروفایل شبکه‌های اجتماعی می‌شود. این که چرا مجرم‌ان سایبری سراغ ارتکاب این جرم می‌روند، واضح است، زیرا بارها دست به این کار زده و متأسفانه در آن موفق شده‌اند. از سوی دیگر چون تصور می‌کنند هویت‌ها در فضای مجازی گم و پنهان است، پس از ارتکاب جرم به دام قانون نمی‌افتند و جرم آنان نیز در دادگاه اثبات نمی‌شود و از مجازات فرار می‌کنند. در حالی که این‌طور نیست و هویت افراد در فضای مجازی هم مانند فضای حقیقی، به راحتی قابل ردیابی و اثبات است. پلیس فتا امکاناتی در اختیار دارد که با استفاده از آنها به آسانی می‌تواند مجرم‌ان سایبری را ردگیری و به طور دقیق هویت‌سنجی کند. به طوری که اگر فردی در يك زمان مشخص از يك آی‌پی مشخص استفاده کرده باشد تا سال‌ها بعد نیز قابل ردیابی است. البته وجود خلاءهایی باعث می‌شود تا چنین مجرم‌انی به ارتکاب جرم بپردازند. به طور مثال، نظارت کافی بر فعالیت کافی‌نت‌ها وجود ندارد. یعنی اگر کسی دو ساعت از دستگاهی استفاده کند، در موارد زیادی قابل ردیابی نیست در حالی که در آمریکا، اگر کسی قصد استفاده از رایانه را داشته باشد، صاحب کافی‌نت، مدارک مراجعه‌کننده را ثبت می‌کند تا مشخص شود چه روزی و در چه ساعاتی از رایانه استفاده کرده است.

بر همین اساس پلیس آن کشور به راحتی می‌تواند مجرم‌ان را ردیابی و دستگیر کند، اما در ایران چون افراد و به خصوص جوانان تصور می‌کنند فضای مجازی محل بزن درو است به آسانی مرتکب جرم می‌شوند و مجازاتی نیز برای اعمال خود متصور نیستند.

نکته دیگر، در خصوص امنیت شبکه‌های اجتماعی است که زیر سوال است. شرکت‌های بزرگی که خدمات ارائه می‌دهند، دچار ضعف امنیت هستند و درزهای امنیتی دارند. امنیت به قدری پایین است که حتی هکرها دست به چندم قادرند به اطلاعات و تصاویر افراد، حتی زمانی که صفحه‌شان خصوصی و قفل است نیز دسترسی پیدا کنند.

مجازات انتشار تصاویر زنان و دختران و اخاذی کردن از آنها می‌تواند بسیار شدید بوده و ممکن است تا ده سال حبس برای‌شان به همراه داشته باشد. در مواردی که جرم گسترده و به صورت باندی باشد، قانون می‌تواند برای فرد خاطی حتی مجازات افساد فی الارض نیز در نظر بگیرد.

فرد ناشناسی در تلگرام برایم پیامی فرستاد. توجهی نکردم و به دانشگاه رفتم. بعد از ظهر که به خانه برگشتم، گوشی‌ام را روشن کردم و متوجه شدم عکس پروفایل فرستنده پیام، همان تصویر خصوصی من است. وقتی محتوای آن را باز کردم، دنیا روی سرم آوار شد. تمام عکس‌هایم به همراه محتوایی غیراخلاقی، داخل پروفایل آن‌آیدی ناشناس بود. از شدت ناراحتی گریه کردم و هم‌کلاسی‌ام نیز متوجه این مشکل شد. به حدی بهت زده بود که نمی‌دانست چه بلایی سرم آمده است. موضوع آن‌قدر حیاتی بود که کلاس درس را ترک کردم و خودم را به پلیس فتا رسانده و موضوع را برای افسر سایبری تعریف کردم. گریه‌کنان از او خواهش کردم کاری کند تا خانواده، دوستان و دانشجویان آن تصاویر غیراخلاقی را با چهره من نبینند، اگر مادر من بویی از ماجرا می‌برد، حتماً سگته می‌کرد. کارشناس فتا پس از شنیدن صحبت‌هایم چند سوال از من پرسید و متوجه شدم مقصر اصلی خودم هستم. با این‌که عامل انتشار عکس‌هایم به سرعت توسط قانون دستگیر شد، اما متأسفانه خیلی‌ها آنچه نباید می‌دیدند را دیدند.

آزرو یکی از دخترانی است که با غرق شدن در فضای مجازی، چوب حراج به آبروی خود و خانواده‌اش زد. همه آزرویش ورود به دانشگاه بود. قبول که شد، پدر و مادرش با اعتمادی که به او داشتند، اجازه دادند در دانشگاه ثبت‌نام کند. از همان روزی که آزرو وارد دانشگاه شد، با خودش قرار گذاشت کاری نکند که حیثیت خود و خانواده‌اش زیر سوال برود. او گفت: «برای همین تنها با چند هم‌کلاسی دختر که به آنها اعتماد کامل داشتم، هم‌اتاقی شدم و روابطم را با سایر دانشجویان به خصوص پسرها به شدت محدود کردم تا حاشیه‌ای برایم ایجاد نشود.»

اما قول و قرارهای آزرو با خودش خیلی جاندار نبود و با خرید گوشی تلفن همراه هوشمند، خط قرمزهایش هم کمرنگ شد. او ادامه داد: «شنیده بودم حضور دائم و بدون کنترل در فضای مجازی مشکل‌زا است، اما تا به خودم بیایم، متوجه شدم تمام ارتباطاتم با دوستان و خانواده‌ام با استفاده از تلفن همراه و شبکه‌های مجازی است و در محیط مجازی غرق شده‌ام. يك روز که از خواب بیدار شدم و می‌خواستم به دانشگاه بروم،

تصاویر خصوصی، خوراک اخاذان

رئیس پلیس فتای استان آذربایجان شرقی با اشاره به انتشار تصاویر زنان و دختران توسط آنان در صفحات شبکه‌های اجتماعی تصریح کرد: این تصاویر به ابزاری برای سوءاستفاده از صاحبان همان صفحات و پروفایل‌ها تبدیل می‌شود.

سرهنگ محسن محمودی اظهار کرد: ایجاد تغییرات در تصاویر، اتفاقی است که کلاهبرداران با استفاده از برخی نرم‌افزارها مانند فتوشاپ و مشابه آن انجام می‌دهند و با تصاویر تغییر داده شده، اقدام به تهدید و اخاذی از صاحبان صفحات و پروفایل‌ها می‌کنند و افراد نیز برای حفظ آبروی خود، به راحتی پول‌های درخواستی این کلاهبرداران را پرداخت می‌کنند.

رئیس پلیس فتای استان آذربایجان شرقی به شهروندان توصیه کرد تا هرگز از تصاویر خود و فرزندان‌شان در صفحات و پروفایل‌ها استفاده نکنند و اگر کسی به آنها اعلام کرد تصاویرشان در اختیار آنهاست و آن را منتشر خواهند کرد به راحتی باور نکنند. هرگز به تهدیدات و درخواست‌های آنان پاسخ ندهند و در اولین فرصت به پلیس فتا مراجعه کنند تا پیگیری‌های لازم انجام شود. بارها تاکید کرده‌ایم شبکه‌های اجتماعی محلی امن برای قرار دادن عکس‌های خانوادگی نیست و نباید از آن به عنوان آلبوم خانوادگی استفاده کرد.

